

## MERA TAHSİS AMACININ DEĞİŞTİRİLMESİ

**Mera:** Hayvanların otlatılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaç ile kullanılan yerlerdir.

**4342 Sayılı “Mera Kanunu”na göre meralar;**

- Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.
- Özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz.
- Zaman aşımı uygulanamaz.
- Sınırları daraltılamaz, ancak kullanım hakkı kiralanabilir.
- Gerekli olan durumlarda tahsis amacı değiştirilebilir.

### Mera Tahsis Amacı Hangi Hallerde Değiştirilebilir?

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan,
- Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan,
- Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan,
- Köy yerleşim yeri ile uygulama imar plânı veya uygulama plânlarına ilave imar plânlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, millî park ve muhafaza ormanı kurulması, doğal, tarihî ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi, bu kaynaklarda yapılması gereken su ürünleri üretimi ve termale dayalı tarımsal üretim faaliyetleri için ihtiyaç duyulan,
- 442 sayılı Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan,
- Ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumlarında ihtiyaç duyulan,
- Doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan,
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine, petrol iletim faaliyetleri ile elektrik ve doğal gaz piyasası faaliyetleri için gerekli bulunan,
- Jeotermal kaynaklı teknolojik seralar için ihtiyaç duyulan hallerde mera tahsis amacı değişikliği yapılabilmektedir.

### **Mera Tahsis Amacı Değişikliği İçin Gerekli Resmi Prosedürler Nelerdir?**

- a) Tahsis amacının değiştirilmesini talep eden ilgili müdürlük, talebin amacını ve büyüklüğünü belirten belgeler ve istenen diğer belgelerle birlikte Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne talepte bulunur.
- b) 15.06.2012 tarih ve 2012/15 Sayılı Başbakanlık genelgesi gereği bu talep Başbakanlığın iznine sunulur.<sup>1</sup>
- c) Mera Komisyonu tarafından teknik ekip görevlendirmesi yapılır ve bu konu ile ilgili Defterdarlık görüşü istenir.
- d) Teknik ekibin görevlendirilmesi, teknik ekipçe mera inceleme raporunun tanzimi ve bu raporun Mera Komisyonuna sunulması en geç 30 gün içinde tamamlanır.
- e) Tahsis amacı değişikliği talep edilen alan için teknik ekip tarafından hazırlanan rapor olumlu ise yirmi yıllık ot geliri de bir raporla tespit edilerek Mera Komisyonuna teslim edilir.
- f) Bu sürede çalışmaların tamamlanamaması halinde; sebebi ve çalışmalara başlanacağı tarih bir yazı ile ruhsat sahibi ve ilgili müdürlük veya genel müdürlüğe bildirilir.
- g) Defterdarlık görüşü Bakanlık İl Müdürlüğüne ulaştıktan sonra Mera Komisyonu 15 gün içerisinde inceleme raporu ve Defterdarlık görüşü ile birlikte kararını oluşturur ve kararı Valilik onayına sunar.
- h) Mera Komisyonu ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, talep edilen alanın tamamının veya bir kısmının tahsis amacı valilikçe değiştirilebilir.
- i) Tahsis amacı değiştirilen alanların tescilleri hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

### **Teknik Ekip Tarafından Hazırlanan İnceleme Raporu Hangi Unsurları İçerir?**

Teknik ekipçe hazırlanacak inceleme raporu; bölgedeki hayvan sayısı, hayvanın cinsi, kaba yem kaynakları, kaba yem üretimi, kaba yem açığı, üretilen kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı ile tahsis amacının değiştirilmesi halinde kaba yem ihtiyacının nereden karşılanacağı, meranın vasfı, topografyası, toprak yapısı, vejetasyonun yapısı, otlatma kapasitesi, yatırım için talep edilen alanın dışında başka uygun alan olup olmadığı, yatırımın hangi parasal kaynaktan yapılacağı, köyün toplam merası, teknik ekibin kesin görüşü, çiftçi hane sayısı, çiftçi görüşü gibi bilgileri içerir.

---

<sup>1</sup> Kamu kurum ve kuruluşları (Belediyeler ve il özel idareleri hariç) ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait şirketlerin, kendi mülkiyetlerinde veya tasarruflarında bulunan taşınmazlarıyla ilgili olarak; kamu kurum ve kuruluşları, vakıf, dernek veya bunların şirketlerine, gerçek veya tüzel kişilere; satış, kira, irtifak, takas, tahsis, devir vb. her türlü tasarrufa yönelik işlemleri için Başbakanlıktan izin alınacaktır.

### **Mera Komisyonu Kimlerden Oluşur?**

Mera Komisyonu;

- Valinin görevlendireceği bir vali yardımcısı başkanlığında,
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürü,
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlüğünden konu uzmanı bir ziraat mühendisi,
- Defterdarlıktan veya Vali tarafından görevlendirilecek bir hukukçu,
- Milli Emlak Müdürlüğünden bir temsilci,
- Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman
- Ziraat Odası Başkanlığından bir temsilciden oluşmaktadır.

### **Tahsis Amacı Değiştirilen Alanlar Nasıl Kiralanır?**

- Talep uygun görüldüğü takdirde arama, işletme ruhsat sahipleri ve geri dönüşümü olan kamu yatırımı kapsamında başvurularla, Mera Yönetmeliği 7 nci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde sözleşme yapılır.
- Arama ve işletme ruhsat sahipleri ile kamu yatırımı kapsamındaki geri dönüşümü olan yatırımlarda yatırımı yapan kişi ve kurumlar, zarar verdiği alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmek için Mera Komisyonunca belirlenecek ücret ile teminatı yatırır ve sözleşmeyi imzalar.
- Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar yirmi yıllık ot geliri ile öngörülen teminatları yatırmadan ve hazırlanan sözleşmeyi imzalamadan çalışmalara başlayamaz, başladığı takdirde verilen izinler veya tahsis amacı değişikliği iptal edilerek verdiği zararlar tazmin edilir.
- Tespit edilen ücretler yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar tarafından Mera Gelirleri hesabına yatırılarak dekont Mera Komisyonuna ibraz edilir.
- Tahsis amacı değiştirilen yerlerin Hazine adına tescilleri şerhli olarak ruhsat süresince gerçekleştirilir. Mera Komisyonu yatırım süresi sonunda daha önce tahsis amacı değiştirilen yerlerle birlikte söz konusu yerlerin de yeniden mera özel siciline kaydının yapılmasını sağlar.

### **Tahsis Amacı Değiştirilen Yer Başkasına Devredilebilir mi?**

Yatırımı yapan kişi ve kuruluşlar, talep edilen amaç için tahsis amacı değiştirilen yeri valiliğin bilgisi olmadan başka birine devredemez. Devrettiği zaman söz konusu alan özel sicile kaydedilmiş sayılır. Ancak devir alan kişi ve kurumlar noterde düzenlenecek taahhütname ve teminatlarını yatırmaları halinde devir alabilirler. Devir alan kişi ve kuruluşlar için ruhsat süresi aynı kalır.

### **Tahsis Amacı Değişikliği Hangi Hallerde Sona Erer/İptal Edilir?**

a)Tahsis amacı değişikliği arama izinleri, işletme ruhsatı ile kamu yatırımı kapsamında tahsis amacı değişikliği sonunda verilen iznin iptali ve bir ay içerisinde yenilenmemesi durumunda sona erer.

b) Sözleşme süresinin dolması, hak sahibinin vazgeçmesi veya hak sahibinin taahhütname veya sözleşme, kanun ve yönetmelik hükümlerine uymadığının tespiti halinde tahsis amacı değişikliği iptal edilir.

c) Yirmi yıllık ot geliri ve teminat altı ay içerisinde yatırılmadığı takdirde söz konusu gelir güncelleştirilerek ek altı aylık süre verilir. Bu süre sonunda da yatırılmadığı takdirde tahsis amacı değişikliği iptal edilir.

d) Tahsis amacı değişikliği talebine yönelik kullanılmayan yerlerle birlikte iki yıl içerisinde yatırım yapılmayan yerlerde tahsis amacı değişikliği iptal edilir.

### **Tahsis Amacı Değiştirilen Alanda Yapı Yapılabilir mi?**

Ruhsat sahibi, arama ruhsatı süresince ruhsat aldığı alan içinde kalıcı yapı yapamaz. İşletme ruhsatı alan ruhsat sahibi ile geri dönüşümü olan kamu yatırımı kapsamında tahsis amacı değişikliği uygun görülen alanlarda, kurum ve kuruluşlar yapılacak işin gereği olan, geçici tesis yapılarını ancak Mera Komisyonunun uygun görüşü doğrultusunda Valilikten izin almak suretiyle yapabilir.

### **Tahsis Amacı Değişikliği Bedeli Ne Kadardır?**

Tahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, tahsis amacı değiştirilen mera, yaylak ve kışlaklardan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, Mera Komisyonunca tespit edilecek miktarda alınacak ücret, tahsis amacının değiştirilmesinden sonra peşin olarak tahsil edilir.

Arazide inceleme yapacak Mera Komisyonu ve teknik ekip üyelerinin 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereği her türlü yol gideri ve gündelikleri ile Mera Komisyonu uygun görülen diğer giderler talep sahiplerince karşılanır.

### **Meraların Tahsis Amacına Uygun Olarak Kullanımı Nasıl Denetlenir?**

Yatırım yapan kişi ve kuruluşlar, tahsis amacı değişikliği talebine uygun olarak yatırım yaptığını Mera Komisyonuna bildirir. Teknik ekip, yatırımın amaca uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetler. Geri dönüşüm sözleşmesi imzalanan yatırımlar, yatırımcının bu Yönetmelik ve sözleşme hükümlerine uygun çalışıp çalışmadığını tespit etmek amacıyla yılda bir kere teminatın yenilenmesinden bir ay önce il müdürlüklerince denetlenir.

## **YAPILAN YATIRIM TÜRÜNE GÖRE MERALARIN TAHSİS AMACININ DEĞİŞTİRİLMESİ İÇİN GEREKLİ EVRAKLAR**

**1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan alanların tahsis amacı aşağıdaki şekilde değiştirilir;**

### **A) Arama ruhsatı alınan alanlar:**

- a) İlgili müdürlük veya genel müdürlük, Bakanlık İl Müdürlüğünden koordinat değerleri belli; varsa 1/5000, yoksa 1/25000 ölçekli harita, vaziyet planı, arama ruhsatının onaylı örneği ile Mera Komisyonu tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler,
- b) Arama ruhsatı süresi içerisinde üretim yapılmasının planlanması halinde, işletme ruhsatı alınan alanlar için uygulanan tahsis amacı değişikliği işlemi gerçekleştirilir.

### **B) İşletme ruhsatı alınan alanlar:**

- a) İlgili müdürlük veya genel müdürlük tarafından; onaylı işletme projesi, işletme ruhsatı, işletme izin alanlarını gösterir 1/1000 veya 1/2000 ölçekli imalat haritaları, rezerv durumu, vaziyet planı ile Mera Komisyonu tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) olumlu belgesi

Arama ve İşletme ruhsatı süresi Petrol Kanunu ile Maden Kanununa göre belirlenen süredir. Arama veya işletme ruhsatı süresi bitiminde, ruhsat sahibi aradığı yeri terk ederse, arama yapılan alanları eski vasıf ve kapasitesine getirmekle yükümlüdür. Getirmediği takdirde, Mera Komisyonu tarafından alınan teminatı kullanarak bu görevi yerine getirir, yapılan tüm masraflarla birlikte, geçen sürede meydana gelen ot kaybının değerini de tahsil eder.

**2) Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın talebi üzerine, turizm yatırımları gerekli belgeler:**

- a) Talep edilen yerin turizm alanı olarak ilan edildiğine dair bilgi ve belgeler, yatırım alanına ait 1/5000 veya 1/25000 ölçekli haritası,
- b) Yirmi yıllık ot gelirinin yatırıldığına dair belge,
- c) Çevresel Etki Değerlendirme olumlu belgesi,
- d) Yatırımın onaylı projesi,
- e) Fizibilite raporu,
- f) 1/5000 ölçekli haritası üzerinde vaziyet planı,
- g) Mera Komisyonu tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler

**3) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan yerlerin tahsis amacı değiştirmek için gerekli belgeler:**

- a) Kamu yatırımı olduğunu belirten belgeler,
- b) Yatırımın projesi ve Mera Komisyonunun gerekli gördüğü hallerde fizibilite raporu,
- c) Finansman kaynağı,
- d) ÇED raporu,
- e) Yatırım için gerekiyorsa çevreye zarar verilmeyeceğine dair taahhütname,
- f) Kadastro tekniğine uygun harita,
- g) Yatırımın vaziyet planı,
- h) Mera Komisyonu tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler,
- i) Yirmi yıllık ot gelirinin yatırıldığına ilişkin belge

**4) Jeotermal kaynaklı teknolojik seralar için ihtiyaç duyulan yerlerin tahsis amacını değiştirmek için gerekli belgeler:**

- a) İlgili müdürlük veya Genel Müdürlükten gerekçeli rapor,
- b) Jeotermal kaynak kullanım izni veya ruhsat,
- c) Talep edilen alanın 1/5000 ölçekli harita üzerine işlenmiş vaziyet planı,
- d) ÇED raporu,
- e) Koruma alanları etüt raporu,
- f) Jeotermal akışkanın kullanım sonrası nasıl uzaklaştırılacağına ilişkin belge,
- g) Fizibilite raporu ile Mera Komisyonu tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler,
- h) Yirmi yıllık ot gelirinin yatırıldığına ilişkin belge

**5) Bakanlar Kurulunca kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilen alanlarda tahsis amacı değişikliği yapılması için istenen belgeler:**

- a) Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda tahsis amacı değişikliği yapılamadığından, Bakanlar Kurulu kararı alınmadan önce oluşabilecek kamu zararını önlemek için öncelikle kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilan edilmesi düşünülen alanın 1/5000 ölçekli haritası,
- b) İlgili kentsel dönüşüm ve gelişim alanı krokisi,
- c) Belediye meclis kararı,
- d) Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı içerisinde kalan Kanun kapsamındaki taşınmazların, çevre parsellerini de gösterir kadastro tekniğine uygun 1/5000 ölçekli haritası,
- e) Mera Komisyonu tarafından talep edilen diğer bilgi ve belgeler,
- f) Yirmi yıllık ot gelirinin yatırıldığına ilişkin belge